

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η έννοια και ο χειρισμός παρατυπιών και υποψίας απάτης στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας **Vs** των Ταμείων Πολιτικής Συνοχής

Σταύρη Ττόφα
Διεύθυνση Επαληθεύσεων και Πιστοποίησης
Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

28 Μαρτίου 2023

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

Περιεχόμενα

Τι είναι οι παρατυπίες, πως εντοπίζονται, πότε και από ποιους;

Υποψία και Ενδείξεις Απάτης

Διπλή χρηματοδότηση – στάδια και παραδείγματα

ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ

Ποιος είναι ο ορισμός της παρατυπίας?

Κοινές Διατάξεις
Ταμείων Πολιτικής
Συνοχής - Άρθρο
2 (31)

«παρατυπία»: κάθε παράβαση του εφαρμοστέου δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με καταλογισμό αδικαιολόγητων δαπανών στον εν λόγω προϋπολογισμό.

Ποιος είναι ο ορισμός του Οικονομικού Φορέα?

Κοινές Διατάξεις
Ταμείων Πολιτικής
Συνοχής - Άρθρο
2 (30)

οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οντότητα που λαμβάνει μέρος στην υλοποίηση των Ταμείων, με εξαίρεση τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Τι είναι η σοβαρή παρατυπία;

Απάτη

Διαφθορά

Σύγκρουση συμφερόντων

Διπλή χρηματοδότηση

Κατηγοριοποίηση Παρατυπιών

Από που προκύπτουν;

Δράση

Παράλειψη

Πρόθεση

Με πρόθεση

Χωρίς πρόθεση

Συχνότητα

Μεμονωμένη

Συστημική

Αντίκτυπο

Επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη ή σε χώρες εκτός ΕΕ

Χωρίς επιπτώσεις σε άλλες χώρες

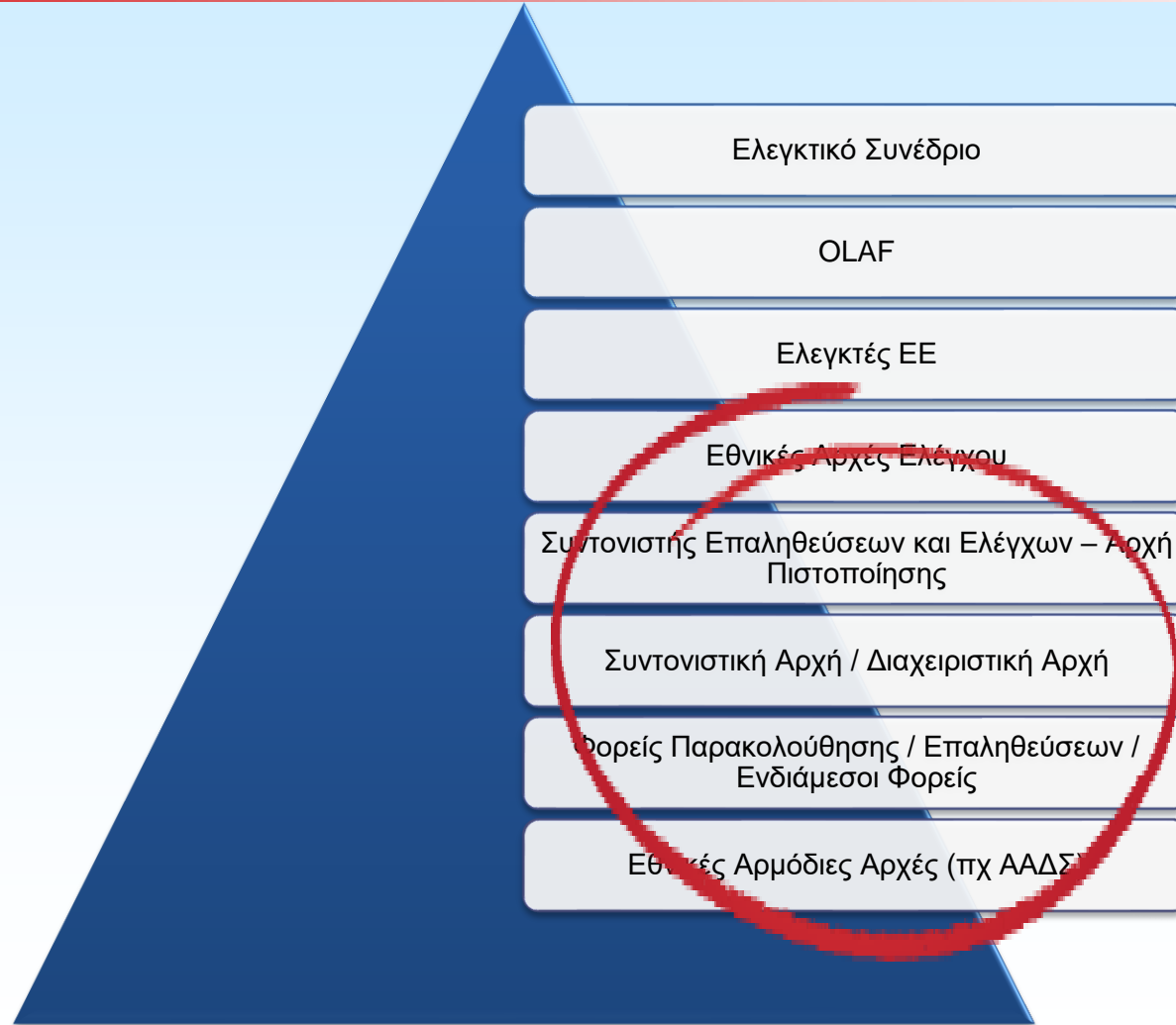
Ποσοτικοποίηση

Ναι

Όχι

Ποιος μπορεί να εντοπίσει παρατυπίες?

Ποιους τύπους σφαλμάτων μπορούμε
να εντοπίσουμε;

(I) Σοβαρές παρατυπίες που
αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις

Τυπολογία Παρατυπιών:

(I) Δημόσιες Συμβάσεις:

Προκήρυξη διαγωνισμού και
συγγραφή τεχνικών προδιαγραφών

100%

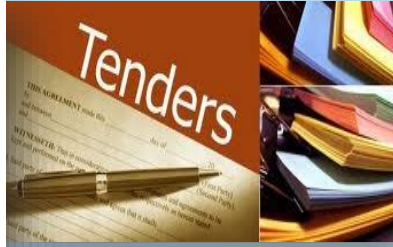
Μη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού ή αδικαιολόγητη απευθείας ανάθεση

100%

Τεχνητή κατάτμηση των συμβάσεων έργων/υπηρεσιών/προμηθειών.

100%

Μη συμμόρφωση με προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών ή προθεσμίες για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής.

Τυπολογία Παρατυπιών: (I) Δημόσιες Συμβάσεις: επιλογή προσφερόντων και αξιολόγηση προσφορών

100%

Ανεπαρκής διαδρομή
ελέγχου για την ανάθεση
της σύμβασης.

100%

Σύγκρουση συμφερόντων
που επηρεάζει το
αποτέλεσμα του
διαγωνισμού

100%

Αθέμητος ανταγωνισμός (ο
οποίος εντοπίζεται από
Αρμόδια Αρχή Προστασίας
Ανταγωνισμού)

Τυπολογία Παρατυπιών:

(I) Δημόσιες Συμβάσεις:

- Εκτέλεση της σύμβασης

Η τροποποίηση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιο κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιώδης, όταν καθιστά τη σύμβαση ή την συμφωνία-πλαίσιο **ουσιωδώς διαφορετική, ως προς το χαρακτήρα**, από εκείνη η οποία συνήφθη αρχικώς

- (β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο,
- (γ) η τροποποίηση **επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης** ή της συμφωνίας-πλαίσιο,
- (δ) όταν νέος ανάδοχος αντικαθιστά τον ανάδοχο στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες

100%

Άλλες Κατηγορίες Παρατυπιών (II)

- Έλλειψη πληροφοριών ή τεκμηρίωσης
- Μη επιλέξιμο έργο (δεν προβλεπόταν στο Πρόγραμμα)
- Λογιστικά σφάλματα και σφάλματα υπολογισμού σε επίπεδο έργου
- Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες
- Περιβαλλοντικοί κανόνες (DNSH)
- Μέτρα ενημέρωσης και δημοσιότητας
- Κρατικές ενισχύσεις

Εσκεμμένη διάπραξη παρατυπίας

δηλώσεις και έγγραφα
που δεν
αντικατοπτρίζουν την
πραγματικότητα

- ψευδείς / πλαστογραφημένοι λογαριασμοί
- ψευδή / παραποιημένα έγγραφα
- περιγραφή γεγονότων, προϊόντων, πράξεων, αγαθών, της προέλευσης και του προορισμού τους με επίγνωση ότι είναι ψευδή
- ψευδή / παραποιημένα δικαιολογητικά
- παρουσίαση αιτημάτων με επίγνωση ότι είναι ψευδή

απόκρυψη ή συγκάλυψη
των πραγματικών
γεγονότων με πλήρη
επίγνωση των
γεγονότων

- υπεξαίρεση κεφαλαίων ή αγαθών
- εμπορεύματα που εισάγονται ή εξάγονται αδήλωτα
- **δημιουργία μιας καθαρά πλασματικής κατάστασης**
- **εικονική εκτέλεση μιας ενέργειας, ενός έργου, μιας χρήσης ή μιας επεξεργασίας**
- ψευδής παρουσίαση ή παραποίηση της φύσης, της ποιότητας ή της ποσότητας μιας ενέργειας / έργου / προϊόντος
- **Άρνηση ελέγχου από τον οικονομικό φορέα**
- **εικονικός οικονομικός φορέας**

Υπόνοια απάτης (Suspected fraud):

- «κάθε παρατυπία που οδηγεί **στην κίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο**, ώστε να καθοριστεί η **ύπαρξη δόλου** και ιδίως απάτης»

Πρώτη διοικητική ή δικαστική πράξη διαπίστωσης (PACA):

- η πρώτη έγγραφη εκτίμηση από αρμόδια αρχή, **διοικητική ή δικαστική**, που καταλήγει στο **συμπέρασμα**, βάσει συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, ότι έχει διαπραχθεί παρατυπία»

- **Γενικός κανόνας:** μια ποινική διαδικασία κινείται όταν μια **υπόθεση αποστέλλεται** στην ή / και κινείται από την εισαγγελία για να εξακριβωθεί αν έχει διαπραχθεί απάτη.
- Η τελική απόφαση σχετικά με το εάν η παρατυπία συνιστά πράγματι απάτη αποτελεί **ευθύνη των αρμόδιων αρχών** του εμπλεκόμενου κράτους μέλους.
- **Συνεπάγεται:** μια περίπτωση που αρχικά αναφέρθηκε από κράτος μέλος ως ενδεχομένως δόλια, μπορεί αργότερα να απορριφθεί από τις δικαστικές αρχές.

Διαδικασία Υποψίας Απάτης

Διοικητική απόφαση:

- η διοικητική αρχή αποφασίζει, με βάση ένα είδος παρατυπίας που ανακαλύφθηκε και τον τρόπο λειτουργίας, ότι η υπόθεση συνιστά **ΥΠΟΠΤΗ ΑΠΑΤΗ**

Έναρξη ποινικής έρευνας:

- ένας εισαγγελέας ανοίγει φάκελο σχετικά με **πιθανή παραβίαση κοινοτικών ή εθνικών διατάξεων** σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ

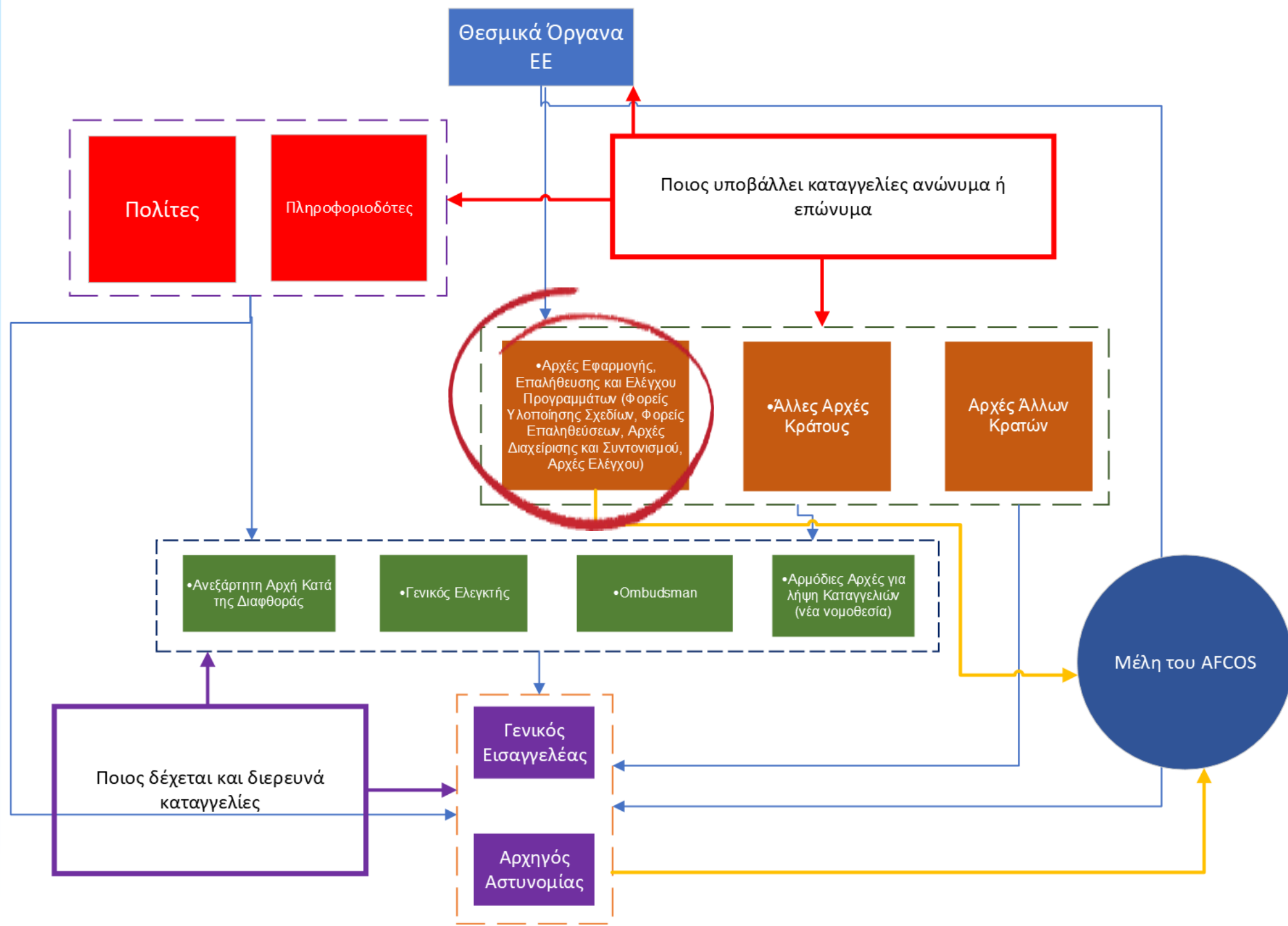
Διαβίβαση πληροφοριών από τη διοικητική αρχή:

- η αρχή **διαβιβάζει την υπόθεση στην εισαγγελική υπηρεσία** σχετικά με πιθανή παραβίαση κοινοτικών ή εθνικών διατάξεων σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ:

Αιτήματα ένδειξης:

- εισαγγελέας ζητά την **απαγγελία κατηγορίας προσώπου** σε σχέση με πιθανή παράβαση διατάξεων για τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ

Διαδικασία καταγγελιών –
ποιοι υποβάλλουν
ποιοι δέχονται,
ποιοι διερευνούν,
ποιοι χειρίζονται;

Τρίγωνο της Απάτης

Μορφές απάτης σε Συμβάσεις και Προσφορές (1)

Διαφθορά – δωροδοκίες και μίζες:

- χορήγηση ή λήψη ενός «**αντικειμένου αξίας**» προκειμένου να επηρεαστεί μια επίσημη πράξη ή μια επιχειρηματική απόφαση
- Οι πληρωμές διαφθοράς διευκολύνουν πολλά άλλα είδη απάτης, όπως η έκδοση ψευδών τιμολογίων, η εμφάνιση ανύπαρκτων δαπανών ή η μη τήρηση των προδιαγραφών μιας σύμβασης
- Συχνά εκφράζεται με ακατάλληλη επιλογή, όπως: **αδικαιολόγητη αγορά από μία μοναδική πηγή, αδικαιολόγητα υψηλές τιμές**, υπερβολική ποσότητα αγορών, αποδοχή χαμηλής ποιότητας και καθυστέρηση ή καθόλου παράδοση

Συγκαλυμμένη σύγκρουση συμφερόντων:

- ένας υπάλληλος της αναθέτουσας αρχής διαθέτει **συγκαλυμμένο οικονομικό συμφέρον** σε σχέση με μια σύμβαση ή έναν αντισυμβαλλόμενο

Συμπαιγνία στην υποβολή προσφορών:

- Οι εργολήπτες σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή περιφέρεια ή τομέα μπορούν να συνωμοτήσουν ώστε να **εξουδετερώσουν τον ανταγωνισμό** και να αυξήσουν τις τιμές
- Οι συμπληρωματικές προσφορές, που είναι επίσης γνωστές ως «σκιάδεις» προσφορές (“shadow” bids), έχουν ως μοναδικό στόχο να **δώσουν την εικόνα** της κανονικής υποβολής προσφορών και όχι να εξασφαλίσουν την αποδοχή του αγοραστή
- Ο επιλεγείς υποψήφιος μοιράζεται ποσοστό των κερδών του με τους μη επιλεγέντες υποψηφίους, τους **χρησιμοποιεί ως υπεργολάβους** ή τους επιτρέπει να επιλεγούν σε άλλες προκηρύξεις με αντίστοιχη διαδικασία
- «**Ανταγωνιστικές**» προσφορές δύναται επίσης να **υποβάλλονται από εικονικές εταιρείες ή από συνδεδεμένες επιχειρήσεις του προσφέροντα.**

Απάτη σε συμβάσεις (2)

Δείκτες απάτης στην συμπαιγνία κατά την υποβολή προσφορών

η επιλεγείσα προσφορά είναι υπερβολικά ψηλή σε σύγκριση με τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις κόστους, τους δημοσιευμένους καταλόγους τιμών, παρόμοιες εργασίες ή υπηρεσίες, ή τις μέσες τιμές του κλάδου και τις εύλογες τιμές της αγοράς

Κατ' επανάληψη ψηλές τιμές από όλους τους προσφέροντες - οι τιμές προσφοράς μειώνονται όταν ένας νέος προσφέρων προσέρχεται στον διαγωνισμό

εναλλαγή των επιλεγέντων υποψηφίων κατά περιφέρεια, έργο, είδος εργασιών

οι μη επιλεγέντες υποψήφιοι συνάπτουν συμφωνία ως υπεργολάβοι του επιλεγέντα

εμφανείς διασυνδέσεις μεταξύ των προσφερόντων, π.χ. κοινές διευθύνσεις, προσωπικό, αριθμοί τηλεφώνου κ.λπ.

εργολήπτες που πληρούν τις προδιαγραφές δεν υποβάλλουν προσφορά και γίνονται υπεργολάβοι ή **ο υποβάλλων χαμηλή προσφορά αποσύρεται και γίνεται υπεργολάβος**

οι μη επιλεγέντες υποψήφιοι δεν μπορούν να εντοπιστούν στο Διαδίκτυο, στα επιχειρηματικά μητρώα, **δεν διαθέτουν διεύθυνση** κ.λπ. (εικονικοί)

η συμπαιγνία στην υποβολή προσφορών έχει εντοπιστεί στους ακόλουθους τομείς και αφορά επίσης τα Ευρωπαϊκά ταμεία: ασφαλτοστρώσεις, οικοδομικές εργασίες, ηλεκτρολογικές εργασίες, στέγες, διάθεση αποβλήτων

Μορφές απάτης σε Συμβάσεις και Προσφορές (3)

Νοθευμένες προδιαγραφές:

- Οι προκηρύξεις για προσφορά ενδέχεται να περιέχουν προδιαγραφές που να έχουν καταρτιστεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στα προσόντα ενός συγκεκριμένου προσφέροντος ή τις οποίες **μπορεί να ικανοποιήσει μόνο ένας προσφέρων**.
- Αυτό είναι ιδιαίτερα συνηθισμένο στον τομέα της **τεχνολογίας των πληροφοριών** και σε άλλες τεχνικές συμβάσεις.
- Υπερβολικά περιοριστικές προδιαγραφές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αποκλειστούν άλλοι προσφέροντες

Διαρροή στοιχείων των προσφορών:

- Το προσωπικό που είναι αρμόδιο για το διαγωνισμό, το σχεδιασμό των έργων ή την αξιολόγηση των προσφορών, για να βοηθήσει έναν ευνοούμενο υποψήφιο να καταρτίσει μια τεχνική ή οικονομική προσφορά, μπορεί να **διαρρεύσει εμπιστευτικές πληροφορίες, όπως η εκτίμηση του προϋπολογισμού, οι προτιμώμενες λύσεις ή οι λεπτομέρειες των ανταγωνιστικών προσφορών**.

Αδικοιολόγητες αναθέσεις σε μία μόνο πηγή:

- Τέτοιες αναθέσεις μπορούν να γίνονται με κατάτμηση των αγορών (προμηθειών) για να αποφεύγονται τα κατώτατα όρια, με πλαστογράφηση δικαιολογητικών αγοράς από μία μόνο πηγή, με **συγγραφή πολύ περιοριστικών προδιαγραφών**, καθώς και με την **παράταση προηγούμενων συμβάσεων αντί για την προκήρυξη νέου διαγωνισμού**.

Μη τήρηση των προδιαγραφών της σύμβασης:

- χρήση οικοδομικών υλικών υποδεέστερων των προδιαγραφών, εξοπλισμού χαμηλότερης ποιότητας, πλημμελή εκτέλεση έργων οδοποιίας κ.λπ. Το κίνητρο, φυσικά, είναι η **αύξηση των κερδών μέσω περιορισμού του κόστους ή η αποφυγή της επιβολής ρητρών** για τη μη τήρηση των προθεσμιών κ.λπ.

Ενδεχόμενο Απάτης και σε άλλους τομείς - Δήλωση κόστους προσωπικού

Υπερεκτίμηση της ποιότητας των δραστηριοτήτων του προσωπικού	<p>Ένας ανάδοχος υπερεκτιμά σκόπιμα την ποιότητα του παρεχόμενου προσωπικού ή των δραστηριοτήτων για να τα διεκδικήσει ως επιλέξιμες δαπάνες.</p> <ul style="list-style-type: none">- Ανεπαρκή προσόντα εργατικού δυναμικού ή- Ανακριβείς περιγραφές των δραστηριοτήτων που ολοκληρώθηκαν από το προσωπικό	<ol style="list-style-type: none">1) Οι δικαιούχοι ή τρίτοι προτείνουν ομάδα επαρκώς ειδικευμένου προσωπικού σε διαγωνισμό, αλλά υλοποιούν τη δράση με προσωπικό που δεν διαθέτει επαρκή προσόντα ή2) Οι δικαιούχοι ή τα τρίτα μέρη ενδέχεται να παραποιήσουν εν γνώσει τους περιγραφές των καθηκόντων που εκτελούνται από το προσωπικό προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι διεκδικούμενες δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες
Ψευδή κόστος προσωπικού	<p>Ένας δικαιούχος διεκδικεί εν γνώσει του ψευδές κόστος προσωπικού για δραστηριότητες που δεν εκτελούνται ή δεν εκτελούνται σύμφωνα με τη σύμβαση.</p> <ul style="list-style-type: none">- Ψευδές εργατικό κόστος ή- Υπερωρίες που δεν καταβάλλονται ή- Διεκδικούνται λανθασμένα ποσοστά χρόνου ή- Διεκδικούνται δαπάνες προσωπικού για προσωπικό που δεν υπάρχει ή- Διεκδικούνται δαπάνες προσωπικού για δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν εκτός της περιόδου υλοποίησης.	<ol style="list-style-type: none">1) Οι δικαιούχοι ή τρίτοι μπορούν εν γνώσει τους να διεκδικήσουν ψευδή εργασία, διογκώνοντας τον αριθμό των ωρών εργασίας που συμπλήρωσαν οι εκπαιδευτές ή παραποιώντας έγγραφα που υποστηρίζουν την ύπαρξη τέτοιων εκδηλώσεων, όπως το παρουσιολόγιο και τα τιμολόγια για την ενοίκιαση αιθουσών διδασκαλίας ή2) Οι δικαιούχοι ή τα τρίτα μέρη μπορούν να διεκδικήσουν εν γνώσει τους υπερωρίες όπου συνήθως δεν καταβάλλεται αμοιβή για τις επιπλέον ώρες στο προσωπικό ή3) Οι δικαιούχοι ή τρίτοι ενδέχεται να διεκδικήσουν εν γνώσει τους διογκωμένες τιμές για το προσωπικό παραποιώντας τις ωριαίες τιμές ή τις πραγματικές ώρες εργασίας4) Οι δικαιούχοι ή τρίτοι μπορούν να παραποιήσουν έγγραφα προκειμένου να διεκδικήσουν δαπάνες για προσωπικό που δεν απασχολείται ή που δεν υπάρχει ή5) Οι δικαιούχοι ή τρίτοι ενδέχεται να παραποιήσουν εν γνώσει τους την τεκμηρίωση για να διασφαλίσουν ότι φαίνεται ότι έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες κατά τη σχετική περίοδο υλοποίησης.
Μισθολογικό κόστος κατανέμεται λανθασμένα σε συγκεκριμένα έργα	<p>Ένας δικαιούχος επιμερίζει εσφαλμένα εν γνώσει του το κόστος προσωπικού μεταξύ έργων της ΕΕ και άλλων πηγών χρηματοδότησης</p>	<p>Ένας δικαιούχος μπορεί εν γνώσει του να κατανέμει εσφαλμένα το κόστος προσωπικού μεταξύ έργων της ΕΕ και άλλων πηγών χρηματοδότησης</p>

Ενδεχόμενο απάτης και κατά την επιλογή πράξεων (Έργα ΣΧ)

Συγκρούσεις Συμφερόντων εντός της Επιτροπής Αξιολόγησης	Τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης του φορέα υλοποίησης επηρεάζουν σκόπιμα την αξιολόγηση και την επιλογή των υποψηφίων για να ευνοήσουν ορισμένους αιτούντες παρέχοντας ευνοϊκή μεταχείριση στην αίτησή τους στην αξιολόγηση ή ασκώντας πίεση σε άλλα μέλη της επιτροπής.
Ψευδείς δηλώσεις αιτητών	Οι υποψήφιοι υποβάλλουν ψευδείς δηλώσεις στην αίτηση, παραπλανώντας την επιτροπή αξιολόγησης ότι συμμορφώνονται με τα γενικά και ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας για να κερδίσουν μια διαδικασία υποβολής αίτησης.
Διπλή Χρηματοδότηση	Ένας οργανισμός υποβάλλει αίτηση για χρηματοδότηση για το ίδιο έργο από πολλά ταμεία της ΕΕ ή/και κράτη μέλη χωρίς να δηλώσει αυτές τις αιτήσεις.
Χαμηλή ποιότητα προσκλήσεων υποβολής προτάσεων	Χαμηλή ποιότητα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, γεγονός που μπορεί να δυσχεράνει τη συμμετοχή των δικαιούχων ή μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα των αιτήσεων ή μπορεί επίσης να περιπλέξει την αξιολόγηση των προτάσεων.
Χαμηλής ποιότητας προτάσεις έργων	Αποδοχή αιτήσεων για πράξεις χαμηλότερης ποιότητας/«οριακής επιλεξιμότητας» λόγω πίεσης για έγκριση νέων αιτήσεων εντός περιορισμένου χρόνου.
Εκ των υστέρων χρηματοδότηση έργων	Η αναδρομική χρηματοδότηση των πράξεων αυξάνει δυνητικά τον κίνδυνο παρατυπιών, καθώς οι πράξεις δεν υποβλήθηκαν σε πλήρη εκ των προτέρων διαδικασία επιλογής.

A woman with long dark hair, wearing a white V-neck cardigan, is smiling broadly. She is holding two large, brown paper shopping bags. The bags are overflowing with stacks of US dollar bills, with the bills fanned out and visible at the top of each bag. The background is a plain, light-colored wall.

ΔΙΠΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Τι είναι η Διπλή Χρηματοδότηση;

Χρηματοδότηση από άλλους πόρους της ΕΕ στο πλαίσιο άλλου ή άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων, οποιασδήποτε επένδυσης ή μεταρρύθμισης που περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) και χρηματοδοτείται από τον Μηχανισμό Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ).

- Η διπλή χρηματοδότηση μπορεί να προκύψει σε επίπεδο επένδυσης / μεταρρύθμισης ή σε οποιοδήποτε άλλο επίπεδο όπως έργου, σύμβασης, ενίσχυσης, δαπάνης.
- Αντίστοιχα μπορεί να χρηματοδοτείται από Ταμεία Πολιτικής Συνοχής και από άλλους πόρους της ένωσης περιλαμβανομένου του ΣΑΑ

Η στήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού παρέχεται **επιπρόσθετα** στη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων και μέσων της Ένωσης.

- Έργα μεταρρυθμίσεων και επενδύσεις μπορούν να λαμβάνουν στήριξη από άλλα προγράμματα και μέσα της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω στήριξη δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες.

Υπάρχει έννοια της διπλής χρηματοδότησης στον ΜΑΑ;

Άλλα Ευρωπαϊκά προγράμματα

- Οι πληρωμές στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της ΕΕ βασίζονται στις **επιλέξιμες δαπάνες**

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

- Οι πληρωμές συνδέονται με την **εκπλήρωση στόχων και οροσήμων** και όχι με το πραγματικό κόστος που επιβαρύνει το κράτος μέλος

Η διπλή χρηματοδότηση μπορεί να προκύψει σε δύο επίπεδα]

Σε επίπεδο
κράτους
μέλους

- εάν το κράτος μέλος λάβει στήριξη από άλλα ταμεία της ΕΕ για την κάλυψη δαπανών που αποτέλεσαν **μέρος της εκτίμησης κόστους που διενεργήθηκε** για την έγκριση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Σε επίπεδο
τελικού
αποδέκτη

- ο οποίος δεν θα πρέπει να λαμβάνει στήριξη για την **κάλυψη των ίδιων δαπανών** τόσο από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας όσο και από άλλα ταμεία της Ένωσης

Αποφυγή διπλής χρηματοδότησης – **Στάδιο σχεδιασμού του ΣΑΑ**

Δήλωση υφιστάμενης ή/και προγραμματισμένη χρηματοδότησης από άλλες πηγές της ΕΕ.

Θέσπιση διαδικασιών και ρυθμίσεων σε εθνικό επίπεδο για την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης,

- Συνεργασία της Συντονιστικής Αρχής για το ΣΑΑ με Διαχειριστικές Αρχές και Αρμόδιες Αρχές άλλων προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

Η συνεισφορά της ΕΕ δεν υπερβαίνει το 100% του **εκτιμώμενου** κόστους ενός μέτρου

Αποφυγή διπλής χρηματοδότησης – Στάδιο υλοποίησης του ΣΑΑ (Άρθρο 22, Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241)

Δήλωση διαχείρισης με κάθε αίτημα πληρωμής προς την ΕΕ, η οποία μεταξύ άλλων επιβεβαιώνει ότι η διαχείριση των κονδυλίων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες, περιλαμβανομένων και των κανόνων σχετικά με την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης από τον μηχανισμό και άλλα προγράμματα της Ένωσης.

Διατήρηση λίστας με τους τελικούς αποδέκτες των κονδυλίων.
Υποχρέωση δημοσιοποίησης καταλόγου (**top 100**)

Κατάλογος τυχόν μέτρων για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης των εν λόγω μέτρων και με **αναφορά του ποσού των κονδυλίων που πληρώθηκαν από τον μηχανισμό και από άλλα ταμεία της Ένωσης**

Ανταλλαγή καταλόγων επενδύσεων με άλλες Διαχειριστικές Αρχές και τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού ή του Δημόσιου Χρέους (διασφάλιση απουσίας διπλής χρηματοδότησης όταν δανειοδοτούνται από Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή π.χ. μέσω Πράσινου Ομολόγου)

Αποφυγή διπλής χρηματοδότησης – **Στάδιο υλοποίησης του ΣΑΑ**

Τροποποιήσεις στην στήριξη από άλλους πόρους της ΕΕ που χορηγήθηκε κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σε σύγκριση με αυτό που δηλώθηκε κατά την έγκριση του ΣΑΑ, τότε:

- επιτρέπεται μόνο εάν δεν καλύπτει τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τα σχετικά με αυτά εκτιμώμενα κόστη.
- ενημέρωση των αλλαγών μέσω του πληροφοριακού συστήματος (ΠΣΠ) – Δελτία Παρακολούθησης

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

**NO
DOUBLE
DIPPING!**

Παράδειγμα 1: Χρηματοδότηση ίδιας δαπάνης από δύο ενωσιακές πηγές]

Ο τελικός δικαιούχος λαμβάνει στήριξη €Χ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και επίσης λαμβάνει στήριξη για την ίδια δαπάνη από άλλο Ταμείο της ΕΕ.

Χρηματοδότηση της ίδιας δαπάνης
από δύο πηγές.

Ανάκτηση χρηματοδότησης η οποία πραγματοποιείται είτε από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είτε από το άλλο Ταμείο της ΕΕ, **ανάλογα με το ποιο πρόγραμμα έχει εγκριθεί τελευταίο.**

Παράδειγμα 2: Χρήση άλλων πηγών της ΕΕ μετά την έγκριση του ΣΑΑ

Η παρέμβαση δεν λαμβάνει χρηματοδότηση από άλλες πηγές κατά την έγκριση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλά κατά την υλοποίηση του Σχεδίου ο δικαιούχος λαμβάνει χρηματοδότηση και από άλλες πηγές της ΕΕ για την ίδια δαπάνη (προς επίτευξη μέρους ή ολόκληρου του στόχου ή οροσήμου).

Παράδειγμα: Ενεργειακή αναβάθμιση 405 σχολείων μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών η οποία περιλαμβάνεται στο ΣΑΑ και εγκρίθηκε με κόστος €7εκ. Ενεργειακή αναβάθμιση επιπλέον 50 σχολείων μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών η οποία περιλαμβάνεται σε άλλο ταμείο της ΕΕ με κόστος €1εκ. Π.χ ΕΤΠΑ (ΘΑΛΕΙΑ)

Η δήλωση των επιπλέον 50 σχολείων στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, προς επίτευξη του στόχου της ενεργειακής αναβάθμισης των 405 σχολείων θεωρείται διπλή χρηματοδότηση (περίπτωση όπου συμβόλαια 405 σχολείων δεν ολοκληρώνονται αλλά των 50 ναι).

Ανάκτηση της χρηματοδότησης η οποία πραγματοποιείται είτε από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είτε από το άλλο Ταμείο της ΕΕ, για διασφάλιση της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης.

Παράδειγμα 3: Χρήση άλλων πηγών της ΕΕ για κάλυψη της αύξησης των τιμών

Χρηματοδότηση από άλλες πηγές της ΕΕ, των αυξήσεων τιμών σε δαπάνες που αποτελούν μέρος της εκτίμησης κόστους παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ.

Παράδειγμα: Κατασκευή σχολείου ύψους €5εκ η οποία περιλαμβάνεται στο ΣΑΑ, αλλά το κόστος κατά την υλοποίηση αυξάνεται στα €7εκ. Ο φορέας υλοποίησης θέλει να χρησιμοποιήσει άλλες πηγές της ΕΕ για κάλυψη των επιπλέον €2εκ.

Εφαρμόζεται το ΣΑΑ όπως έχει εγκριθεί, ανεξάρτητα αν το κόστος έχει αυξηθεί. **Επομένως, αυξήσεις στο πραγματικό κόστος έργων τα οποία υλοποιούνται κάτω από το ΣΑΑ, δεν μπορούν να καλυφθούν εκ των υστέρων από άλλες πηγές της ΕΕ.** Στο παράδειγμα, η ΕΕ θα ανακτήσει το επιπρόσθετο ποσό που καταβλήθηκε από άλλες πηγές της ΕΕ.

Παράδειγμα 4: Χρήση άλλων πηγών της ΕΕ που δηλώθηκαν αλλά το κόστος της επένδυσης μειώνεται

Περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα έργο, στο οποίο δηλώθηκε η χρηματοδότηση και από άλλες πηγές της ΕΕ πριν την έγκριση του ΣΑΑ, αλλά το **πραγματικό κόστος της επένδυσης είναι χαμηλότερο του εκτιμώμενου κόστους.**

Παράδειγμα: Έγκριση για ψηφιακή συνδεσιμότητα στα σχολεία μέσω ΣΑΑ για **1,000 ηλεκτρονικούς υπολογιστές κόστους €300,000** και από άλλες πηγές της ΕΕ για **επιπλέον 1,000 ηλεκτρονικούς υπολογιστές κόστους €300,000**. Τελικά, το κόστος μειώνεται σε €250,000 για κάθε 1,000 Η/Υ.

- Με την επίτευξη του στόχου που συμφωνήθηκε στο ΣΑΑ, θα ληφθεί η πληρωμή, ανεξάρτητα από το πραγματικό κόστος.
- Το άλλο ταμείο της ΕΕ που στήριξε το έργο, θα καταβάλει είτε με βάση τις απλοποιημένες επιλογές κόστους το ποσό των €300,000 είτε με βάση το πραγματικό κόστος το ποσό των €250,000.
- **Πιθανή διπλή χρηματοδότηση σε περίπτωση που δηλωθούν επιπλέον Η/Υ στο άλλο ταμείο της ΕΕ για κάλυψη του μειωμένου κόστους.**

Ανάκτηση πόρων από την ΕΕ λόγω διπλής χρηματοδότησης

Νοείται για να
ανακτήσει
πόρους η
Ένωση, δεν
εντοπίστηκε από
εθνικά όργανα
και διαδικασίες

Η επένδυση / μεταρρύθμιση
συμπεριλήφθηκε σε
συμφωνία χρηματοδότησης
στο πλαίσιο άλλου Ταμείου
της ΕΕ το οποίο υπογράφηκε:

ΠΡΙΝ από την έγκριση της
εκτελεστικής απόφασης του
Συμβουλίου για το ΣΑΑ
(8 Ιουλίου 2021)

ανάκτηση πόρων από ΣΑΑ

ΜΕΤΑ από την έγκριση της
εκτελεστικής απόφασης του
Συμβουλίου για το ΣΑΑ
(8 Ιουλίου 2021)

ανάκτηση πόρων από άλλο
Ταμείο της ΕΕ

Σημεία ελέγχου διπλής χρηματοδότησης

Φορείς Υλοποίησης

- Δηλώνουν, μέσω των Δελτίων Παρέμβασης στο ΠΣΠ, αν υφίσταται συνέργεια/συμπληρωματικότητα του υπό ένταξη έργου ή της υπό ένταξη δράσης με άλλα έργα που έχουν χρηματοδοτηθεί ή χρηματοδοτούνται από άλλες πηγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και αυτό αποτελεί σημείο παρακολούθησης από την ΣΑ.

Φορείς Υλοποίησης

- **Εφαρμογή του Ν.38(Ι)/2014, και της εγκυκλίου ΓΛ αρ.1730**
- καθορισμός διαδικασιών για πιο αποτελεσματική διεκπεραίωση της πληρωμών του κράτους και για αποφυγή διπλής πληρωμής για τον ίδιο σκοπό.

Συντονιστική Αρχή – Διαχειριστική Αρχή – Υπουργείο Οικονομικών

- Συνεργάζονται, τηρούν και ανταλλάζουν κατάλογο αναδόχων, τελικών αποδεκτών ενισχύσεων και πραγματικών δικαιούχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία της Ένωσης και τα εθνικά προγράμματα, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποφυγή διπλής χρηματοδότησης μεταξύ προγραμμάτων.

Γενικό Λογιστήριο (ΔΕΠ)

- πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους στη βάση αξιολόγησης κινδύνων που καθορίζονται στην εγκύκλιο Επαληθεύσεων για εντοπισμό διπλής χρηματοδότησης δαπανών.

Άλλοι ελεγκτικοί φορείς

- βεβαιώνουν στο πλαίσιο των ελέγχων τους τη μη ύπαρξη διπλής χρηματοδότησης.

Διαδικασία εξέτασης καταγγελιών στη ΓΔΑ

- για τα έργα του ΣΑΑ, Θάλεια, Αλιεία, στο πλαίσιο του εθνικού μηχανισμού καταγγελιών και δημοσιοποιεί τη δυνατότητα υποβολής καταγγελιών.

**Διεύθυνση Επαληθεύσεων
και Πιστοποίησης**
www.treasury.gov.cy

Κυπριακή Δημοκρατία

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ